

AKTUELNO: Svetski dan bez duvana 31.maj 2022.god.

30.05.2022

Duvan: pretnja na životnoj sredini - Svetski dan bez duvana se svake godine obeležava na globalnom, kao i na nacionalnom i lokalnom nivou u mnogim zemljama sveta. Zbog upotreba duvana i izloženosti duvanskom dimu svake godine prevremeno umre najmanje osam miliona ljudi u svetu. Pored toga što dovodi do brojnih negativnih posledica po zdravlje, duvan ima negativni uticaj na životnu sredinu i time dodatno šteti našem zdravlju.

Stoga je ove godine Svetska zdravstvena organizacija u okviru obeležavanja Svetskog dana bez duvana pokrenula globalnu kampanju pod sloganom "Duvan: pretnja na životnoj sredini". Kampanja ima za cilj da podigne svest javnosti o uticaju duvana na životnu sredinu od uzgoja duvana, proizvodnje duvanskih proizvoda, njihove distribucije i otpada koji nastaje u ovim procesima kao i korišćenju duvanskih proizvoda.

Svake godine se u svetu uništi oko 3,5 miliona hektara zemlje radi uzgoja duvana. Zbog toga se krše šume, posebno u zemljama u razvoju. Plantaže duvana degradiraju zemlju tako da ono gubi sposobnost da podrži rast bilo kog useva ili vegetacije. Za proizvodnju svake cigarete potroši se 3,7 litara vode, a 4,5 triliona opušaka cigareta svake godine zagadi životnu sredinu.

Uticaj upotrebe duvana na životnu sredinu je veliki i odražava se kao dodatni pritisak na ionako oskudne resurse naše planete i krhke ekosisteme. Ovo je posebno prisutno u zemljama u razvoju, jer se tamo organizuje najveći deo proizvodnje duvana. Svaka popušena cigareta negativno se odražava na prirodne resurse koji su već ugroženi, a od njih zavisi naše postojanje.

Smanjenje potrošnje duvana treba identifikovati kao ključnu meru za postizanje ciljeva održivog razvoja, a ne samo onih koji su direktno povezani sa zdravljem i zaštitom životne sredine.

Ključne poruke kampanje su:

• • • • •

Ostavite duvan da spasite sebe i našu planetu

• • • • •

Podržite proizvođače duvana da pređu na proizvodnju drugih i održivih useva

• • • • •

Odgovorno postupajte sa otpadom

• • • • •

Podržite zelene tehnologije, tj. one koje ne ugrožavaju životnu sredinu

Prema rezultatima Istraživanja zdravlja iz 2019. godine u Srbiji, 31,9% stanovnika koristi neki duvanski proizvod, najviše među stanovništvom starosti 45-54 godine (41,3%). Najčešće korišćeni duvanski proizvodi su cigarete, koje svakodnevno puši

27,1% stanovništva starosti 15 godina i više, dok 15,8% svakodnevno puši 20 i više cigareta na dan.

Prema podacima Evropskog školskog istraživanja o upotrebi psihoaktivnih supstanci među učenicima u Srbiji 2019. godine, procenat učenika prvih razreda srednjih škola koji su pušili bar jednom tokom života je smanjen sa 46% u 2008. godinama 38% u 2019. godini, a beleži se i smanjenje procenta učenika koji trenutno puše (16,8%), uključujući i svakodnevne pušače. U prethodnim godinama beleži se porast popularnosti drugih duvanskih i nikotinskih proizvoda. Podaci pokazuju da je 17,7% učenika prvih razreda srednjih škola bar jednom probalo elektronske cigarete, a trenutno ih koristi 5,5%. Najveći procenat (72,3%) učenika prvih razreda srednjih škola koji su probali elektronsku cigaretu su to uradili iz radoznalosti (72,0% dečaci i 72,6% devojice).

Â

Â